

Nieuwsbrief 'Aftellen naar de Omgevingswet'

Energietransitie: Het omgevingsplan en de energietransitie

Datum: 22 december 2022

Deze blog maakt onderdeel uit van het thema 'Energietransitie en de Omgevingswet' in de reeks 'Aftellen naar de Omgevingswet'.

De komst van de Omgevingswet valt samen met grote maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van energie en de energietransitie. In onze blogs van [1](#), [8](#) en [15 december](#) jl. bespraken wij hoe de omgevingsvisie, het omgevingsprogramma en de omgevingswaarden kunnen bijdragen aan deze energietransitie. In deze blog bespreken wij het instrument 'omgevingsplan' in het kader van de energietransitie.

Wat is een omgevingsplan?

Het huidige bestemmingsplan zal onder de Omgevingswet worden vervangen door het omgevingsplan. Onder de Omgevingswet zal het omgevingsplan altijd gelden voor de gehele gemeente. Dit is anders dan in de huidige situatie, waarin meerdere bestemmingsplannen kunnen gelden binnen één gemeente.

Een andere verandering ziet op de reikwijdte van de regels in het omgevingsplan. Het bestemmingsplan stelt regels ten behoeve van de goede ruimtelijke ordening (artikel 3.1 Wro). Het omgevingsplan stelt regels over activiteiten die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving (artikel 4.2 lid 1 Ow). Dit maakt dat het omgevingsplan meer mogelijkheden biedt voor het stellen van regels dan bij het bestemmingsplan onder het huidige recht het geval is.

Daarnaast kan het omgevingsplan ook regels bevatten die nu nog op rijksniveau gelden, en regels die nu in lokale verordeningen zijn geregeld.

Het omgevingsplan en de energietransitie

Door de ruimere mogelijkheden die het omgevingsplan biedt, kunnen ook zaken als geluid, geur, trillingen en slagschaduw (door windturbines) in het omgevingsplan worden gereguleerd.

Zo kunnen bijvoorbeeld keuzes die worden gemaakt in een Regionale Energiestrategie (RES) worden vertaald in een omgevingsplan doordat daarin ruimte wordt gereserveerd om bepaalde plannen en projecten daadwerkelijk te kunnen realiseren. Te denken valt daarbij aan de realisatie van windturbines of de aanleg van een restwarmteleiding. Tegelijk kunnen in het omgevingsplan dan normen worden opgenomen waaraan moet worden voldaan. Te denken valt aan normen voor geluid en voor slagschaduw voor windturbines die in een omgevingsplan kunnen worden opgenomen.

Wat blijft, ook onder de Omgevingswet, is dat regels die gelden op rijks- of provinciaal niveau het kader vormen voor wat een gemeente in haar omgevingsplan mag regelen. Dit betekent dat het stellen van regels in het omgevingsplan mogelijk is, voor zover op rijks- of provinciaal niveau niet anders is bepaald. Zo bevat het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) instructies die een gemeente in haar omgevingsplan moet doorvoeren. Als voorbeeld noemen wij artikel 5.156 van het Bkl, waarin locaties voor grootschalige elektriciteitsopwekking worden aangewezen. Voor dergelijke locaties mag een gemeente geen andere functies in het omgevingsplan opnemen.

In het omgevingsplan kunnen ook zogenaamde maatwerkregels worden gesteld ter concretisering of afwijking van de regels op rijksniveau. Hier geldt dat dit uitsluitend mogelijk is, indien de (centrale) regels

op rijksniveau deze mogelijkheid uitdrukkelijk bieden. De gedachte hierachter is dat door het stellen van maatwerkregels, regelgeving beter kan worden afgestemd op de omgeving.

Een voorbeeld: het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) maakt het mogelijk om maatwerkregels te stellen met betrekking tot duurzaam bouwen en energiezuinigheid bij nieuwbouw. In het omgevingsplan kunnen vervolgens vlakken worden aangewezen waar voor nieuwbouw strengere duurzaamheidseisen voor bouwmaterialen of strengere energiezuinigheidseisen gelden. Ook zo kan het omgevingsplan bijdragen aan de energietransitie

Ten slotte kunnen in een omgevingsplan ook de in onze vorige blog "[De Omgevingswaarden en de energietransitie](#)" besproken omgevingswaarden worden opgenomen. Door het stellen van omgevingswaarden in het omgevingsplan, die zowel bron- als effectgericht zijn, kunnen deze bijdragen aan de energietransitie.

Tot slot

Onder de Omgevingswet zal per gemeente één omgevingsplan gelden, dat alle thans bestaande bestemmingsplannen vervangt. Dit omgevingsplan heeft een bredere reikwijdte dan het huidige bestemmingsplan en biedt meer mogelijkheden om op lokaal niveau regels en normen te stellen. Uit het bovenstaande blijkt dat het omgevingsplan in samenhang met andere, in onze eerdere blogs besproken, instrumenten een grote bijdrage kan leveren aan de energietransitie.

Deze blog is geschreven door Monique Rus en Pelle van den Heuvel (student-stagiair) en is onderdeel van onze reeks over de Omgevingswet.

Heeft u vragen naar aanleiding van een van onze blogs over de Omgevingswet? Neemt u dan gerust contact met ons op. Wij zijn u graag van dienst.

Voor meer informatie:

Monique Rus
+31 30 25 95 521
moniquerus@vbk.nl